

Den válečných
veteránů
strana 2

Jesenicko
potřebuje turisty
strana 4

Paraatletky
zaplní Olomouc
strana 12

Olomoucký kraj

ČÍSLO 12 | PROSINEC 2024 | ROČNÍK 23 | NÁKLAD 275 000 KS

MĚSÍČNÍK PRO OBČANY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Kraj zrychluje pomoc vytopeným oblastem. A plánuje jejich modernizaci

Největší škody napáchala voda na infrastruktuře.

Dvoudenní jednání mezi zástupci vedení Olomouckého kraje a starosty i podnikateli z vytopených oblastí se odehrálo na Šumpersku a Jesenicku. Hejtmanství pomoc do postiženého regionu ještě zrychluje a řeší, jak dál s jeho obnovou a rozvojem. Do konce listopadu kraj vyplatil na kompenzacích už 310 milionů korun.

„Starostové vytopených obcí odvádí neuvěřitelně těžkou a poctivou práci. Kraj jim už na kompenzacích povodňových škod vplatil miliony korun a bude v tom pokračovat. A to rychle, aniž by žadatelé museli vyplňovat složité papíry,“ oznámil hejtmán Ladislav Okleštěk.

Právě rychlá výplata peněz na obnovu poškozených území je teď podle starostů i podnikatelů nejdůležitější. Olomoucký kraj proto plánuje všechny požadavky na dotace vybavit do konce tohoto roku. Hejtmanství už kvůli tomu posílilo tým lidí, kteří se o administrativu

povodňových dotací starají. „Papírování“ zrychluje také vyhlášený stav nebezpečí, který vláda na žádost hejtmána prodloužila až do 12. prosince.

Druhá fáze plánu – zlepšit život v regionu

První fáze plánu pomoci vytopeným oblastem se zaměřuje právě na odstraňování počátečních škod a řešení akutních situací například s dopravní infrastrukturou. Druhá etapa ale bude ještě důležitější a soustředí se na obnovu poničeného regionu. „Přitom bychom nechtěli, aby se poškozená infrastruktura uvedla do stavu před povodní, ale aby byla ještě lepší a kvalitnější. Aby se celý region modernizoval a udrželi jsme v něm lidi. Nejde jen o obnovu silniční sítě, ale například také sportovišť a další poškozené občanské vybavenosti,“ dodal uvolněný člen Zastupitelstva Olomouckého kraje pro pomoc a obnovu zaplavených oblastí Miroslav Adámek.

Největší škody eviduje kraj ve vytopených regionech na komunikacích. Nákladné budou zejména opravy mostních konstrukcí, které v mnoha případech velká voda kompletně zničila. Na druhou stranu se ke konci listopadu podařilo zprovoznit už třináct provizorních mostů a několik lávek pro pěší – třeba ve Vápenné a Velké Kraši stojí takové mosty čtyři.

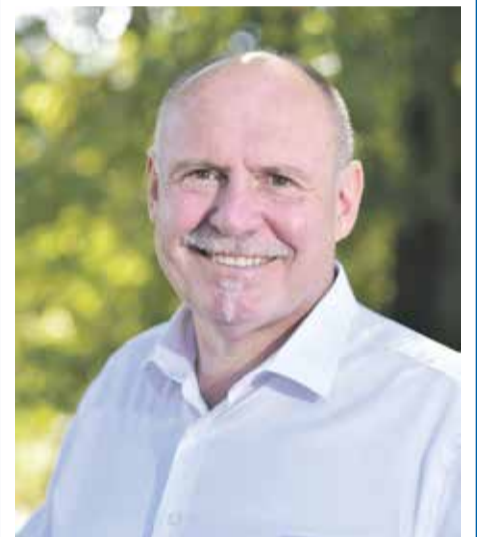

Vojáci v Olomouckém kraji postavili celkem 13 provizorních mostních konstrukcí.

Foto | 2xAČR

Jaroslav Kropáč

SLOVO HEJTMANA

Vánoční naděje

Nikdo z nás si určitě nepředstavoval, že závěr letošního roku bude ve znamení povodní. Ano, velká voda se sice regionem prohnala už v září, ale následky budeme pociťovat roky. Že zrovna tohle není moc vánoční téma, jak by se na prosincový zpravodaj slušelo a patřilo? Myslím, že je. A řeknu vám proč.

Protože Vánoce jsou o naději. Nadějí pro nás bylo a je narození Ježíše Krista a naděje se narodila také poté, co povodeň na Jesenicku a Šumpersku, ale i na Hané opadla. Naděje na to, že poničené obce a města znovu opravíme a dáme do pořádku.

Naděje je o víře a já věřím, že se obnova poničeného regionu povede. Jsem o tom dokonce přesvědčen. A jistý si jsem také tím, že Olomoucký kraj v tom starostkám i starostům všemi silami pomůže. Ostatně to už také děláme. Navíc chceme vše opravit do lepšího a modernějšího stavu než dříve. Do regionu jsme teď poslali stovky milionů korun a další peníze jsou na cestě.

A víte, v co věřím ještě? Že to nejcennější, co máme, si za peníze stejně nekoupíme. Ani nemusíme. Stačí se totiž rozhlédnout po těch, kteří s námi sedí u štedrovečerní tabule.

Tak šťastné a veselé. A do nového roku jen to dobré!

Ladislav Okleštěk,
váš hejtmán Olomouckého kraje

ČÍSLO MĚSÍCE

4,7 miliardy

Tolik peněz vyčlenil ze svého rozpočtu na rok 2025 Olomoucký kraj pro svoje příspěvkové organizace.

Mladí architekti navrhli domov seniorům. Teď si ho prohlédli

Za velkého zájmu veřejnosti se na začátku listopadu otevřel nový domov pro seniory ve Šternberku. Objekt byl výjimečně zpřístupněn veřejnosti a během čtyř hodin jej navštívily téměř tři tisíce lidí. Moderní stavba, navržená mladými šternberskými architekty, poskytně pohodlné zázemí pro 50 seniorů. Bezbariérové pokoje s přístupem na verandu a do zahrady zajišťují klidné a komfortní prostředí. Úhel

širokého rozevření tří hvězdicově rozmístěných ramen hlavního podlaží a jejich orientace ke světovým stranám zajišťují dostatek denního osvětlení a zároveň zaručují soukromí v každém pokoji.

Celkové náklady projektu dosáhly 170 milionů korun, 60 milionů korun bylo hrazeno dotací Ministerstva práce a sociálních věcí. Základní kámen domova byl položen 24. dubna 2023.

Radka Kmočová

Tříkrálová koleda

Charita ČR už 25. rokem připravuje v prvních dnech nového roku Tříkrálovou sbírku. Ta skrze biblické podobenství připomíná sílu lidské sounáležitosti.

Díky štědrosti dárců se loni na Olomoucku podařilo vybrat 2,6 milionu korun. Výtěžek byl věnován například na opravy domovů pro lidi v nouzi se sníženou soběstačností, rekonstrukci budovy, která bude sloužit lidem s duševním onemocněním, vybudování nové výdejny potravin, podporu domácí hospicové péče, provoz ordinace praktického lékaře a psychiatra pro lidi bez domova nebo finanční

QR Platba

pomoc lidem v tíživé sociální situaci. [Více informací na www.olomouc.charita.cz](http://www.olomouc.charita.cz) nebo [Tříkrálová linka 739 355 028](tel:739355028).

Juraj Aláč

SMS Z KRAJE

ŠUMPERK | V rámci náhradní výsadby nechá město Šumperk vysadit celkem 60 stromů v 17 lokalitách. Součástí zakázky je i 5letá následná péče. V lokalitě Na Samotě vzniká nová alej z 20 kusů jeřábu muku a jeřábu prostředního jako náhrada za 12 neperspektivních stromů, které budou pokáceny podél zahrádkářské kolonie Na Tulince.

JESENÍK | Město Jeseník s finanční podporou Olomouckého kraje pořídilo pro svoje jednotky dobrovolných hasičů dva tablety se softwarem GINA. Zvýší se tím akceschopnost jednotky a zlepší efektivita komunikace během zásahů. Tablety umožňují přenos informací mezi zasahující jednotkou a operačním střediskem.

PŘEROV | Dobročinná sbírka pod vánočním stromem na přerovském náměstí TGM je každoroční tradicí. Letos návštěvníci přispívají pro Sjednocenou organizaci nevidomých a slabozrakých, která provozuje svou pobočku i v Přerově. Vloni se podařilo díky štědrosti dárců vybrat téměř 44 tisíc korun pro Společnost pro ranou péči.

LITOVEL | Litovel se stala městem s nejvyšší kvalitou života v Olomouckém kraji. Vyplývá to ze sedmého ročníku Indexu kvality života, který sestavuje společnost Obce v datech. Ve srovnání s ostatními obcemi s rozšířenou působností si Litovel vysloužila nejlepší hodnocení v kraji kvůli kvalitě středních škol, dobré dostupnosti lékáren a dětských lékařů a nízkému počtu exekucí a vysokému počtu prodejen potravin.

Vlčí máky na klopách připomněly Den válečných veteránů

V rámci pietního dne ocenil hejtmán Ladislav Okleštěk medailí Olomouckého kraje několik osobností, které spojily svůj život s armádou a péčí o válečné veterány. FOTO | OLOMOUCKÝ KRAJ

Olomoucké hejtmánství si připomnělo 11. listopadu Den válečných veteránů. Slavnostní setkání se tradičně uskutečnilo na vojenském hřbitově v Olomouci-Černovíře a ve Vojenské nemocnici Olomouc. Při této příležitosti poděkoval hejtmán Ladislav Okleštěk veteránům za jejich službu vlasti.

„V Česku dnes žije přes 16 tisíc válečných veteránů. Všichni prokázali naši zemi oddanost, riskovali vlastní život a zdraví,

abychom my, naše děti a jejich potomci žili v bezpečí a svobodě. Je nesmírně důležité připomínat si jejich hrdinství a také hrůzy války, abychom nikdy nezapomněli,“ řekl hejtmán Okleštěk.

Den válečných veteránů je významnou společenskou událostí

V tento den vzpomínají lidé nejen na oběti první světové války, ale všech válečných

konfliktů, ať už jde o druhou světovou válku, nebo novodobé zahraniční mise. Druhoválečných veteránů žije v Česku už jen několik desítek, převážnou část tvoří ti novodobí. Za válečného veterána se považuje každý, kdo byl nepřetržitě nasazen alespoň 90 dnů v zahraniční misi v místě ozbrojeného konfliktu. Šlo o boje v Perském zálivu, v zemích bývalé Jugoslávie, v Iráku, Kosovu či Afghánistánu.

Vladimíra Hacsiková

Turistické poklady se dočkaly ocenění, letos bez slavnostního ceremoniálu

Absolutním vítězem letošního ročníku se stalo Muzeum historických kočárů/JOSEFKOL a osobností jeho majitel Václav Obr. FOTO | MUZEUM KOČÁRŮ

Olomoucký kraj letos zrušil plánované slavnostní předávání cen cestovního ruchu. Důvodem byly zářijové povodně, které zasáhly velkou část regionu. Slavnostní večer byl totiž naplánovaný v tomto období. Přesto kraj výsledky ankety zveřejnil na webu cenykraje.cz a v listopadu

oceněným předal ceny alespoň v komornějším duchu.

Přehled vítězů 2024

- Novinka v cestovním ruchu: Návštěvnické centrum a pivovarské muzeum HOLBA
- Živá tradice: JOSEFKOL – mezinárodní sraz mistrů

- řemesla kočárnického, mistrů opratí a historických kočárů
- Přírodní skvost: Velké mechové jezírko na Rejvíze
- Destinace pro letní dovolenou: Rychlebské stezky – Ideální cíl pro cyklisty a milovníky aktivního odpočinku.
- Místo přátelské rodiny: Bělečský mlýn – romantické údolí řeky Romže

Absolutní vítěz (nejvíce obdržených hlasů):

JOSEFKOL/Muzeum historických kočárů Čechy pod Kosířem získalo největší počet hlasů v internetovém hlasování a stalo se hlavním vítězem letošního ročníku.

Osobnost cestovního ruchu:

Cenu hejtmána za rok 2024 si odnesl Václav Obr, majitel Muzea historických kočárů v Čechách pod Kosířem. Tento vášnivý sběratel a restaurátor kočárů zaujal nejen svou láskou k řemeslu, ale i svými expozicemi, které přitahují návštěvníky z širokého okolí.

Radka Kmočová

ČTYŘI NEJVĚTŠÍ INVESTIČNÍ AKCE ROKU 2024

Odborný léčebný ústav Paseka (modernizace lůžkového fondu pavilonu A)
celkové předpokládané náklady 202 milionů korun

Domov pro seniory Červenka (nový pavilon)
celkové předpokládané náklady 142 milionů korun

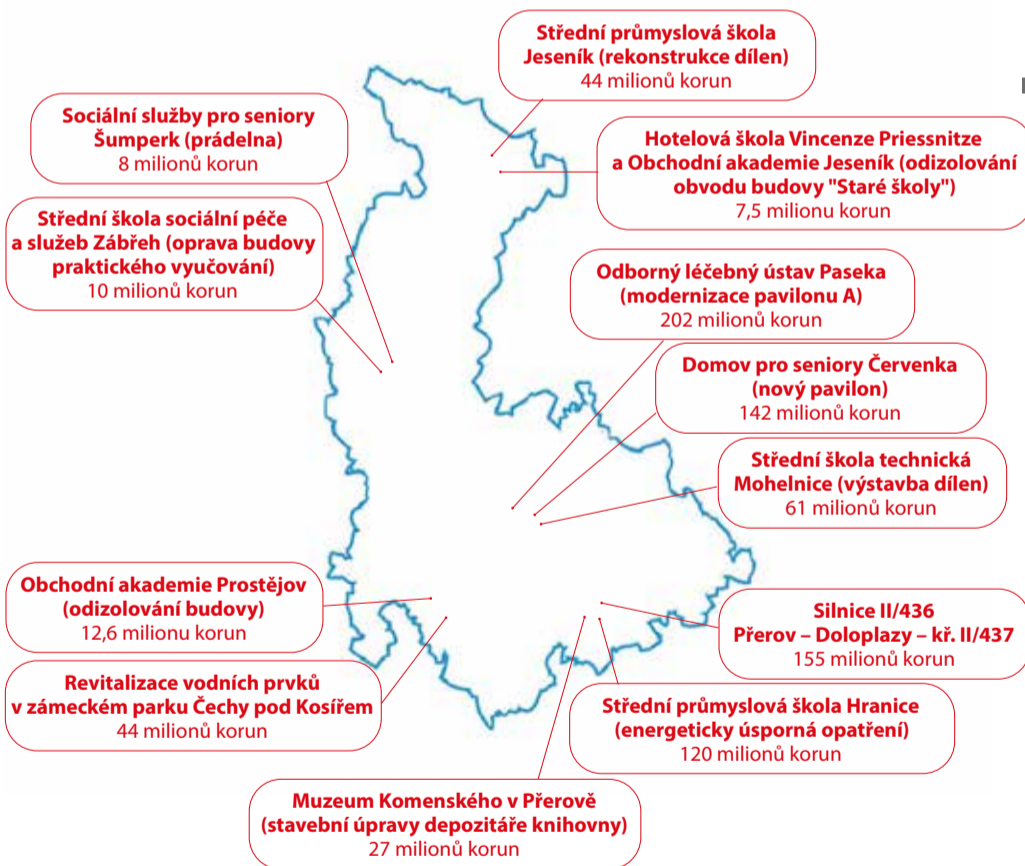
Střední škola technická a obchodní, Olomouc, Kosinova 4 (nové dílny)
celkové předpokládané náklady 62 milionů korun

Střední škola technická Mohelnice (výstavba nových dílen)
celkové předpokládané náklady 61 milionů korun

OLOMOUCKÝ KRAJ ZAHÁJIL VELKÉ INVESTICE

Zatímco rok 2023 byl rokem dokončování a otevírání nových projektů, letošní rok je ve znamení zahajování nových investičních akcí. Podívejte se, na čem aktuálně pracujeme.

KOLIK KRAJ V ROCE 2024 INVESTOVAL A DO ČEHO

Profinancované prostředky k 31. říjnu 2024

SILNICE A MOSTY 614 985 000 Kč

Navíc na veřejnou dráhu a autobusovou hromadnou dopravu poskytl kraj 1,905 miliardy korun.

ŠKOLSTVÍ 290 366 000 Kč

Navíc na provoz a menší investice poskytl kraj školám 434 milionů korun.

SOCIÁLNÍ OBLAST 48 542 000 Kč

Navíc na provoz a menší investice poskytl kraj příspěvkovým organizacím v sociální oblasti 346,8 milionu korun.

KULTURA 20 195 000 Kč

Navíc na nákupy, opravy, investice a energeticky úsporná opatření poskytl kraj příspěvkovým organizacím v oblasti kultury 15,8 milionu korun.

ZDRAVOTNICTVÍ 19 127 000 Kč

Navíc na nákupy, opravy a investice poskytl kraj příspěvkovým organizacím v oblasti zdravotnictví 62,2 milionu korun.

TRANSFORMACE DĚTSKÝCH DOMOVŮ

Olomoucký kraj se zapojil také do proměny dětských domovů, když zakoupil nemovitosti ve výši 80 848 000 korun v Jeseníku, Olomouci, Přerově, Lipníku nad Bečvou, Šternberku a dalších místech Olomouckého kraje. Děti v nich získají lepší rodinné zázemí.

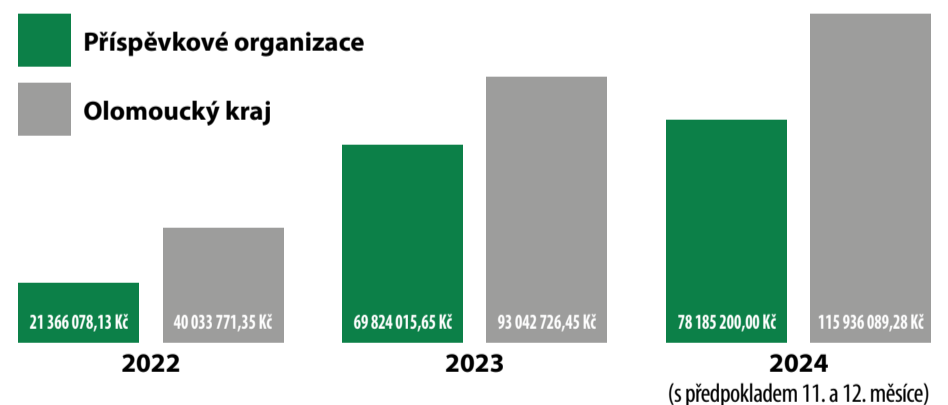
CASH POOLING

Olomoucký kraj od roku 2022 efektivněji spravuje finance díky modernímu nástroji zvanému cash pooling.

Několik krajských organizací spojilo své bankovní účty. Když je na některém účtu peněz méně, automaticky se to vyrovná z přebytků na jiných účtech. Vše funguje přes jeden centrální účet, kde se finance společně úročí.

Organizace dostávají úroky přímo na své účty, což jim pomáhá pokrývat vlastní výdaje. Příložená tabulka ukazuje, jak se tato změna promítla do zisku z úroků za uplynulé roky.

Přehled úroků na cash pooling v průběhu let:

SLOVO ODBORNÍKA

Olga Fidrová
vedoucí ekonomického odboru
Krajského úřadu Olomouckého kraje

Rozpočet kraje ovlivnily i povodně

Letošní podzim v Olomouckém kraji začal povodněmi. Jak to souvisí s rozpočtem? Je to jednoduché! Ztráty, škody na majetku, úklidové práce, pomoc lidem, to vše je o penězích. Když se stane pohroma u sousedů, seberu všechno, co může pomoci, a běžím pomáhat. Nehledím na čas, peníze, na pohodlí. Ale peníze nejsou všechno. Peníze jsou

prostředek jak pomoci lidem „vrátit se zase domů“! Pomáháme, komunikujeme, platíme, domlouváme se, kvaltujeme, dáváme hlavy dohromady, snažíme se! Úředník je zvláštní osoba, je to člověk, který jedná na základě mnoha zákonů, omezuje jej spousta věcí, zejména v době IT, ale stejně se snaží!

Rozpočet Olomouckého kraje je konečně v lepší kondici než kdykoliv předtím. Můžeme

si dovolit pomáhat, investovat, finančně podporovat, přidat na provoz našim příspěvkovým organizacím. Stejně tak se musíme ale dívat dopředu. Nevyčerpat se, plánovat a cílit jasně na důležité věci. Dělat správná rozhodnutí. K tomu všemu je třeba „člověk“. A je úplně jedno, jestli je to úředník, politik, řadový zaměstnanec nebo občan.

Rozpočtování je plánování, a až se ohlédneme za uplynulým

rokem, nemusíme jen počítat a měřit, můžeme obyčejně konstatovat, že jsme udělali maximum, co bylo v našich silách!

*„Lidé v nouzi nepotřebují až tak moc peníze. Oni potřebují naše oči, ruce, nohy, srdce...“
Matka Tereza*

Nová knihovna je nejen pro čtenáře

Obyvatelé Mohelnice se po více než třech letech dočkali nové knihovny. Moderní prostory s bohatým zázemím jsou od listopadu veřejnosti k dispozici. Knihovna nabízí bezbariérový přístup, prostorné čtenářské zóny i odpočinkové koutky. Budova nabízí i multifunkční sál pro sto návštěvníků, který bude sloužit jako centrum kulturních akcí ve spolupráci s místními organizacemi. Náklady na výstavbu a vybavení dosáhly částky 80 milionů korun, z čehož přibližně polovinu pokryla dotace od ministerstva kultury a příspěvek z Evropské unie – Next Generation EU. Olomoucký kraj přispěl na vybavení částkou 405 tisíc korun.

Foto | město Mohelnice

VÍTE, ŽE...

Jeseníky potřebují turisty, prosí o pomoc

Olomoucký kraj pomůže s oživením turistického ruchu v Jeseníkách, který značně utrpěl po zářijových povodních. Návštěvníci se teď do Jeseníků nehrnou, a přitom je region skvěle připravený na zimní sezónu.

Přesvědčit se můžete v on-line mapě online.jeseniky.cz, která ukazuje aktuální informace o turistických atraktivitách na Jesenícku.

Aktuální stav běžeckých tratí pak najdete na webu jdemenabezky.cz

Návrat turistů do Jeseníků je pro tamní turistický ruch životně důležitý, a to hlavně teď před zimní sezónou.

Řidičům slouží další kilometry opravených silnic

Ještě před zimou začaly řidičům v Olomouckém kraji sloužit kilometry nově opravených silnic. Od poloviny listopadu projedou auta zhruba kilometrovým úsekem v Kozlovicích na Přerovsku. Do obnovy průtahu obcí investoval kraj 28 milionů korun a převrský magistrát přispěl dalšími 7,6 miliony. „Jednalo se o silnici druhé třídy, která byla v poměrně špatném stavu. Nový povrch silnice zajistí řidičům nejen pohodlnější, ale také bezpečnější jízdu,“ uvedl náměstek hejtmána pro oblast dopravy Bohuslav Hudec s tím, že na opravy nebyly využity žádné dotace.

Opravu silnice v Hanušovicích zkomplikovala povodeň

I když s opravami silnice druhé třídy v Hanušovicích začala stavební firma na jaře, dokončit se je podařilo až na podzim. Opravu posledního úseku totiž zkomplikovala povodeň, která se městem prohnala. „Za Správu silnic Olomouckého kraje šlo o investici ve výši zhruba 18 milionů korun. Jednalo se o technicky poměrně náročnou akci, která byla navázána na další práce, které v lokalitě dělala zdejší

Opravu posledního úseku silnice přes centrum Hanušovic zkomplikovala velká voda.

Foto | Olomoucký kraj

radnice. Celková délka opravené silnice je 1,2 kilometru. Akce byla rozdělena na tři samostatné etapy a rekonstrukce vozovky trvala 182 dní,“ uvedl náměstek Bohuslav Hudec. Město za osm milionů korun zajistilo novou dešťovou kanalizaci, parkovací stání, chodníky a autobusovou zastávku. Nový povrch získala

silnice třetí třídy, která propojuje Růžové údolí se Svěbohovem na Šumperku. Necelé čtyři kilometry opravené vozovky zlepší dopravu v regionu, zejména pro místní obyvatele, ale i pro návštěvníky okolních obcí. Rekonstrukce trvala 50 dní a přišla na 24 milionů korun.

Juraj Aláč

Řeka Desná bude mít nová protipovodňová opatření

Obyvatele obcí Rapotín a Víkřovice na Šumpersku budou nově ochráněni proti padesátileté vodě díky protipovodňovým opatřením, která připravilo Povodí Moravy, s.p. Úpravy ve formě přírodně blízkých protipovodňových opatření vyjdou na zhruba 600 milionů korun, hejtmanství přispěje 15 miliony a část nákladů hradí příspěvek Evropské unie.

„Projekt pomůže více ochránit občany zmíněných obcí

a jejich majetky před případnou povodní. Měli bychom pokračovat v realizaci podobných plánů a kraj by je měl finančně podporovat. Případné povodně nás totiž stojí daleko větší finanční prostředky, které bychom museli vynaložit na následné odstraňování povodňových škod,“ uvedla náměstkyně hejtmána pro oblast životního prostředí a zemědělství Irena Blažková.

Stavební úpravy se dočká úsek od jezu Červený dvůr po

most U Jirsáka a v průběhu čtyř let zde vzniknou povodňové parky, ochranné hráze a zídky a bude vybudováno i několik rybochodů, které podpoří biodiverzitu regionu. Rekonstrukce mostu U Jirsáka a jezu u STS navíc posílí infrastrukturu v daném území. Krajské peníze pomohou dofinancovat opravu mostu přes řeku Desnou, což je závazek k ochraně místní komunity.

Juraj Aláč

ZAJÍMAVÁ MÍSTA OLOMOUCKÉHO KRAJE | CYKLOTRASA PŘIPOMÍNÁ TEMNOU DOBU INKVIZICE

Projížďku brutálním obdobím, kdy se na konci 17. století pustila církev do inkvizičních procesů na severu Moravy, zprostředkovává Čarodějnická cyklostezka. Na české straně měří celkem 136 km a nese s sebou známku dobrodružství i historie.

Na trase se můžete seznámit s čarodějnickými procesy, které probíhaly na tomto území. „V první etapě projektu vznikla cyklotrasa, která se klikatí česko-polským příhraničím. Několikadenní putování vede z Mohelnice přes Šumperk a Jeseník až do Zlatých Hor, odkud na trasu navazuje polská část cyklotrasy přes Glucholazy, Nysu, Otmuchow až do Paczkowa. Trasa sleduje místa spojená s čarodějnickými procesy na Šumpersku, Jesenícku a kolem polské Nysy. Na zajímavá místa upozorňují kamenné informační tabule,“ popsal stezku mluvčí

šumperské radnice Bohuslav Vondruška.

Jesenicko se domnělými čarodějnicemi jen hemžilo

Procházka temným obdobím zavede návštěvníky do let 1678-1694, kdy z panství ve Velkých Losinách řídil inkvizitor Jindřich Boblig z Edlstahtu procesy s domnělými čarodějnicemi. Na hranicích v plamenech zemřelo přes osmdesát nevinných lidí. Oběťmi se stali i členové rodiny šumperského měšťana Heinricha Peschkeho, žijící právě v Geschaderově domě, v jehož sklepení vznikla v roce 2010 expozice o někdejším systematickém upalování. „Výstava s názvem Čarodějnické procesy je vícejazyčná a seznamuje návštěvníky s historií čarodějnických procesů v česko-polském pohraničí. Její součástí jsou i dva originální krátké filmy promítané

ve třech jazykových mutacích. Vytvoření expozice si vyžádalo stavební úpravy sklepních prostor, včetně nového vstupu. Kromě toho byla v rámci projektu označena i čarodějnická cyklostezka z Mohelnice do Paczkowa a vydána kniha o historii čarodějnických procesů,“ uvedl Bohuslav Vondruška.

Náklady na zřízení expozice včetně stavebních úprav dosáhly necelých deseti milionů korun, 8,5 milionu ale město Šumperk získalo z evropských dotací, bez kterých by se do projektu pustit nemohlo. Samotná expozice je sice turistickým cílem, ale zároveň slouží jako jakýsi pomník obětem čarodějnických procesů a jako připomínka temného období šumperských dějin.

Vloni ji navštívilo téměř 7 300 lidí, vysokou návštěvností se chlubí i další atraktivita na cyklotrase. „V letošním roce došlo k mírnému poklesu

návštěvnosti celého Jesenícka o 11 procent z důvodů povodní a velmi horkého léta. Voda navíc poškodila části cyklotrasy zejména v obcích Bělá pod Prádem, Česká Ves, Zlaté Hory a na polské straně Glucholazy. Zatím jsme ještě neměli kapacitu celou trasu projet a vše zkontrolovat, to nás čeká na jaře,“ dodal ředitel spolku Jeseníky – Sdružení

cestovního ruchu Tomáš Rak. Kvůli její délce je vhodné trasu rozplánovat na několik dní, aby si cyklisté toto dobrodružství prožili a nemuseli hltat jen ujeté kilometry. Čarodějnická cyklotrasa je značena standardním značením v terénu žlutou navigační značkou se symbolem čarodějnice na bicyklu.

Juraj Aláč

František Lízna: Šel jsem však vytrvale

František Lízna svým životem rozbíjí obraz o zatuchlosti katolické církve. Jako vězeň svědomí byl několikrát odsouzen do kriminálu, jako poutník pozdního věku prošel pěšky Evropu a ještě na sklonku svého života se nezištně staral o lidi na okraji společnosti. Mnoho lidí má pro něj označení – jurodivý muž.

Antikomunista v lůně matky

Josefa Bilíková (*1937), které nikdo neřekne jinak než „Josefka“, se s Františkem Líznou (*1941-2021) setkala poprvé na Velehradě, kde jako mladá dívka pomáhala s péčí o těžce postižené lidi. „František se u nás na Velehradě hodně zdržoval, dokud ho nezavřeli. Oni ho

František Lízna v 18 letech.

Foto | 2x Paměť národa

zavírali pořád. Když byl u nás, opatroval nemocné. Jak měl službu, koupal je, na záchod je dával, krásně se o ně staral,“ vzpomíná Josefa Bilíková v rozhovoru pro Paměť národa.

Cesta pátera Lízny od prvního svatého přijímání až do farnosti ve Vyšehorkách v Olomouckém kraji, kde se kněz nesmazatelně vryl do paměti i srdcí místních lidí, trvala několik dekád. Stejně tak se vleky jeho potíže s komunistickým režimem: „Antikomunistou jsem byl od dvanácti let, kdy jsme s tátou poslouchali politický proces s Rudolfem Slánským,“ řekl Lízna dokumentaristům Paměti národa a zároveň druhým dechem dodal, že proti režimu byl „už snad v lůně své matky“.

Část svého přesvědčení nejspíš František zdědil po svém otci, který kvůli odmítnutí přihlášky do strany skončil po roce 1948 na nucených pracích. Rodině tehdy vzali auto a donutili ji k přestěhování do Velké Routky, kde ji přidělili vilu Sibíř – dům dělal svému jménu čest, a to hlavně v zimních měsících.

Kriminálníkem

Mladík Lízna studoval jedenáctiletku a po maturitě zatoužil po studiu práv: „Chtěl jsem hájit lidi, měl jsem velkou úctu především k politickým vězňům. Ale ředitel teatrálně mou přihlášku roztrhal a řekl mi, že se budu hlásit na učňovskou školu.“ A stalo se. František Lízna nastoupil jako tiskařský učeň v Moravské Třebové. Po roce jej vyhodili.

„Později jsem se zamiloval do jedné dívky a chtěl jsem ji na Prvního máje políbit. Když jsem k nim ale přišel, všichni plakali. Ptal jsem se, co se stalo, a řekla mi, že jejího otce zavřeli jako kulaka. Tak strašně mě to rozčílilo, že jsem cestou domů strhnul rudou vlajku na

Litoměřice 1979, před kněžským svěcením, František Lízna s kamarády.

náměstí a v polích ji rozcupoval na cáry. O den později přijela policie a zatkla mě.“ V květnu 1960 jej odsoudili k sedmi měsícům v jáchymovských dolech.

Propuštěním z jáchymovského pekla však Líznovy problémy neskončily. Zatčen a uvězněn byl v roce 1964 za neúspěšný pokus o emigraci, na konci 70. let a počátkem let osmdesátých pak za šíření samizdatu. Naposledy se za Františkem zavřel katr v roce 1988 – za tisk letáků o politických vězňích.

Nedělej to, Vašku

V roce 1968 nastoupil jako pomocný ošetřovatel na Velehradě, kde jej poprvé zastihlo silné nutkání vstoupit do Tovaryšstva Ježíšova. Jezuité jej přijali a František vystudoval teologii

v Litoměřicích. Státní souhlas k výkonu kněžského povolání po svém vysvěcení v roce 1974 ovšem nedostal.

Tři roky na to podepsal Chartu 77. Během svého posledního uvěznění se za mříží setkal s Václavem Havlem, jemuž tehdy StB přislíbila možnost propuštění: „Nemám odvahu ti říct tak nebo tak, sedíš už dlouho. Ale, Václave, víš co, nedělej to. Tebe prostě musí pustit. Když to podepíšeš a zažádáš o milost, bude to, jako kdybys něco provedl.“ Václav Havel nepodepsal.

Líznuv život by se dal stručně vyjádřit názvem jeho cestovního deníku z pouti do Santiaga de Compostela, kterou pěšky a sám absolvoval po šedesátém roce svého věku: Šel jsem však vytrvale.

František Vrba, Vít Lucuk

Děkujeme za podporu Olomouckému kraji! Paměť národa stále hledá nové pamětníky. Kdybyste věděli o někom, kdo zajímavým způsobem prožil dějiny 20. století, kontaktujte nás, prosím, na mailové adrese nebo telefonu: jitka.andrysova@postbellum.cz, 777 763 388

OKÉNKO STAROSTY

Martin Ernst
starosta města
Náměšice nad Hanou

Město na jihu kraje

Město Náměšice nad Hanou leží v jihovýchodní části Olomouckého kraje a žije tady zhruba dva tisíce obyvatel. První písemná zmínka je v diplomatických listinách z roku 1406, nejstarší archeologické naleziště na území města je ale ze starší doby kamenné. Na žádost Vratislava z Pernštejna povýšil císař Ferdinand Habsburský roku 1563 ves Náměšice na městečko s udělením mnoha privilegií. Roku 1864 bylo zvoleno první zastupitelstvo a starostou se stal rolník Florián Kyselák. V roce 1970 byly Náměšice povýšeny na město a staly se centrem kulturního života, školství, zdravotních služeb, úřadů, obchodu a pracovních příležitostí pro jižní část okresu Prostějov.

Město jako centrum školství

Místní mateřská škola s kapacitou 100 dětí prošla v posledních dvou letech rozsáhlou

rekonstrukcí – má nové topení, zateplili jsme hospodářskou část budovy a nainstalovali fotovoltaickou elektrárnu.

Budova základní školy pro 600 dětí oslaví v příštím roce sté výročí a po celkové rekonstrukci v letech 2019–2020 se stala moderní školou připravenou na výuku ve 21. století. Aktuální novinkou jsou učebny pro výuku informatiky a robotiky. Ve městě už 55 let funguje i základní umělecká škola pro 700 žáků, které připravuje v oborech hudebních, tanečních, výtvarných a literárně dramatických, kde dosahuje výborných výsledků. Působí zde také Dechový orchestr ZUŠ Náměšice nad Hanou, který velice dobře reprezentuje město.

Velmi aktivní je naše příspěvková organizace ORION – Středisko volného času Náměšice nad Hanou, která zabezpečuje činnost pravidelných kroužků pro zhruba 650 účastníků, pořádá tábory pro děti a řadu příležitostných akcí pro děti i širokou veřejnost nejen v Náměšicích nad Hanou. V současnosti provádíme rekonstrukci bývalé pekárny, kde bude nejen zázemí pro Orion, ale i prostory sloužící veřejnosti.

Kultura a sport ve městě

Město je také centrem kultury, máme zde kino OKO nebo

městskou knihovnu, která neslouží pouze k půjčování knih. K tradičním akcím města patří např. veterán rallye, Náměšické hody, rozsvícení vánočního stromečku nebo vepřové hody. Město je součástí dvou mikroregionů a aktivně se podílí na akcích Na bicyklech Náměšicem či Střední Hanou. Pro sportovní vyžití je možné využít sokolovnu, sportovní halu Suprovku, areál fotbalového stadionu nebo za základní školou a nově v zimním období mobilní kluziště. Sportem se zabývá řada spolků, světových úspěchů dosahují sportovci v krasojízdě. Naši nejúspěšnější odchovankyní byla Anna Matoušková, držitelka sedmi zlatých medailí z mistrovství světa. Z řad našich fotbalistů vzešel například Luděk Mikloško nebo Radek Látal.

Turistika

Návštěvníky potěší naše upravené malebné městečko s kostelem sv. Maří Magdalény s oddělenou věží z období po roce 1662, historická budova žudru nebo fontána se sochou Šikulky. K aktivnímu vyžití poslouží cyklostezka směrem do Vrchoslavic nebo Mořic, nebo se lidé mohou projít po naučné stezce k Masarykově lípě. Navštívit mohou také pramen Žlebůvky, v jehož

okolí proběhla nedávno rozsáhlá výsadba dřevin a založili jsme květnatou louku.

Budoucí rozvoj města

V poslední době jsme investovali například do výměny úsporného veřejného osvětlení nebo fotovoltaických elektráren na budovách města a snížení jejich energetické náročnosti. Rekonstrukcí prošel objekt, kam se přestěhovaly technické služby, opravujeme hasičskou zbrojnici a budovu fotbalového stadionu. Po rekonstrukci staré „hasičárny“, kam se přestěhuje Česká pošta, která je nyní v prostorách bývalé radnice, dojde k obnově

i této budovy, kam se po letech vrátí městský úřad. Připravujeme rekonstrukce chodníků a komunikací nebo vybudování další cyklostezky. V areálu bývalého cukrovaru chystáme stavební parcely pro bydlení, o které je v našem městě zájem. Město má totiž dobrou polohu pro dojíždění za prací a disponuje dobrou občanskou vybaveností. Investičních akcí, ať už větších, nebo menších, je v plánu celá řada a k jejich realizaci přispívají také příjmy ze skládky odpadů. Nelze ale popsat podrobněji vše o našem městě, proto mi dovoluňte pozvat vás do našeho města, které má jistě co nabídnout.

Přinášíme tipy na letošní zimu

KAM NA SJEZDOVKY

Červenohorské sedlo

Čtyři, více než kilometr dlouhé sjezdovky na svazích Velkého Klínovce obsluhuje čtyřsedačková lanovka s bublinou, šest vleků a dětský pohyblivý koberec v lyžařské školce. Součástí centra je i snowpark na protilehlých jižních svazích. Díky své poloze je areál také východiskem zimních běžeckých cest, které se rozbíhají na obě strany Hrubého Jeseníku.

Skipark Filipovice

Nedaleko Jeseníku jsou dvě sjezdovky s celkovou délkou 2,6 kilometru jsou skvělým terénem pro rodiny s dětmi ale užijete i sportovnější jízdu.

Přemyslov

Mezi vrcholy Černé stráně a Jelení skalky, kousek od Koutů nad Desnou je ukrytá 1250 metrů dlouhá modrá sjezdovka, pro děti jsou k dispozici dvě kratší žluté tratě. Kromě toho zdejší Přímá je nejprudší sjezdovkou Jeseníků.

Skiareál Čerták

V Horním Václavově v oblasti Pradědu jsou čtyři modré sjezdovky, ideální pro začátečníky i milovníky širokých oblouků a snowboardingu. Jedna z nich má stometrovou šířku.

Ski areál Branná

Pravidelně zahajují lyžařskou sezonu, dvě červené a dvě modré sjezdovky v nadmořské výšce 630 až 750 metrů si užijí začátečníci i pokročilí lyžaři zpravidla od Vánoc až do jara.

XPark Františkov

První možnost lyžování na trase Olomouc – Hanušovice – Ramzová Prorodinný areál ve výšce 640 m n. m. má díky umělému zasněžování co nabídnout i v mírnějších zimách.

JONAS PARK Ostružná

Šest sjezdovek s celkovou délkou dvou kilometrů na severních svazích. Nejmenší využijí dětský vlek, 130 metrů dlouhý pohyblivý pás a oblíbený kolotoč s nafukovacími čluny.

Lázeňský vrch

Nedaleko Lázní Lipová nabízí rodinnou atmosféru.

Skicentrum Miroslav

Na svazích kopce Sněhulák.

U Pekina

Dva vleky a dvě sjezdovky v Dolním Údolí, kousek od Zlatých hor.

Skiareál Karez

Areál pro rodinné lyžování s kluzištem v Loučné nad Desnou.

Větrný vrch na Dolní Moravě

Lyžování pro celou rodinu v oblasti Králického Sněžníku.

KAM NA BĚŽKY

K pramenům řeky Moravy

Trasa od horské chaty Návrší na Kraličák. Ideálně upravená první část se mění na adrenalinovou ve vrcholových partiích. Z důvodu ochrany přírody se zde stopa neupravuje. Trasa není vhodná pro začátečníky, je možné ji absolvovat i pěšky nebo na sněžnicích.

Zimní hřebenovka Ovčárna

Jelení studánka – vyhlídková trasa přes Velký máj, lavinovými stráněmi Malého kotle, až pod Jelení hřbet a k Jelení studánce s kamennou útulnou. Odsud se dá pokračovat dále hřebenovkou až na Skřítek.

Nová Ves nad Dolní Moravicí

Dokonale upravené, ideální pro nezkušené začátečníky i hltáče kilometrů na běžkách.

Horní Lipová nad Kovárnou

Nejoblíbenější částí Rychleb především jejich jižní část mezi Ostružnou, Petříkovem, Horní Lipovou a Velkým Vrbnem. Vždy kvalitně upravené stopy na dvou a tříkilometrových okruzích.

Ramzovské sedlo

Ideální dráha pro nejmenší turistickou cestou na Petříkov k vrchu Větrolam.

Okolí Paprsku

Strojově upravována síť běžeckých tratí s celkovou délkou 60 kilometrů.

Jesenická lyžařská magistrála

Vícedenní trasa propojujících Jeseníky, Rychlebské hory a Králický Sněžník. Stokilometrovou délku lze díky výhodnému rozmístění horských chat zvládnout tzv. nalahko, jen s nejnútnejším denním občerstvením a oblečením, veškerý komfort vám na konci jednotlivých etap zajistí právě chatari či hoteliéři.

PŘÍSPĚVEK ZASTUPITELE

Josef Suchánek

zastupitel Olomouckého kraje (Starostové pro Olomoucký kraj)

Kumulace funkcí vadí

Kumulace funkcí v současné politice představuje problém, který může mít závažné následky pro výkon samosprávy, potažmo veřejných institucí vůbec.

V situaci, kdy kumulující jedinec zaujímá více uvolněných funkcí současně, nemůže vykonávat každou z nich na požadované úrovni. Trpí tak jednak důkladné zvládnutí povinností a odpovědností jedné funkce, jednak i efektivní a kvalitní řízení dalších oblastí.

V praxi funkcionář ztrácí přehled, za kterou konkrétní funkci a organizaci právě jedná. Funkcionář neuvede funkci, kterou právě reprezentuje, označí se pouze jménem a příjmením. Nejednoznačnost veřejného jednání funkcionáře vyvolává zmatek mezi občany i mezi samotnými kolegy.

Je zřejmé, že potíže s kumulací uvolněných funkcí nastávají zejména u uvolněných funkcí vyšších samospráv (kraje) a ústavních funkcí (Sněmovna, Senát), kde (ne)kvalita vykonávané práce ohrožuje kraj, potažmo celý stát. A voliči? Ti mohou být případně neinformováni o tom, že kumulace funkcí představuje špatnou praxi, která degraduje nejen standardy veřejné správy, ale i možnosti efektivního prosazování zájmů občanů.

Požadujeme, aby se politická kultura v Olomouckém kraji vrátila směrem k odmítání kumulace funkcí. První na řadě je hejtman kraje, který nemůže nadále zůstat špatným příkladem dalším kumulátorům. Jen tak lze do budoucna zabezpečit, že veřejné instituce budou důvěryhodné v naplňování potřeb občanů.

OLOMOUCKÝ KRAJ NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

Zajištění lékárenské pohotovostní služby o Vánocích

Okres	Otevírací doba	25. 12. 2024	26. 12. 2024	1. 1. 2025
Olomouc	Nonstop pohotovost*	Fakultní nemocnice Olomouc, výdejna v budově A I. P. Pavlova 185/6 Olomouc	Fakultní nemocnice Olomouc, výdejna v budově A I. P. Pavlova 185/6 Olomouc	Fakultní nemocnice Olomouc, výdejna v budově A I. P. Pavlova 185/6 Olomouc
Prostějov	9:00–13:00 hodin	Lékárna U Svatého Petra Petrské nám. 5 Prostějov	Lékárna U Svatého Petra Petrské nám. 5 Prostějov	Lékárna U Svatého Petra Petrské nám. 5 Prostějov
Přerov	9:00–13:00 hodin	Lékárna MD Bohuslava Němce 371/7a Přerov	Lékárna BENU Přerov Na Odpoledni 19 Přerov	Lékárna BENU Přerov Na Odpoledni 19 Přerov
Šumperk	8:00–13:00 hodin	Lékárna Nemocnice Šumperk Nerudova 640/41 787 01 Šumperk	Lékárna Nemocnice Šumperk Nerudova 640/41 787 01 Šumperk	Lékárna AVE s.r.o. Krátká 2863/2 Šumperk
Jeseník	9:00–13:00 hodin	Lékárna Jesenia s. r. o., Fučíkova 1238/16 Jeseník	Lékárna Jesenia s. r. o., Fučíkova 1238/16 Jeseník	Lékárna Jesenia s. r. o., Fučíkova 1238/16 Jeseník

ÚSPĚŠNOU CESTU
V NOVÉM ROCE
2025
VÁM PŘEJE

Ocenění za lidský přístup

Olomoucká příspěvková organizace Sociální služby pro seniory získala certifikát Koncepce biografické péče. Její Centrum denních služeb tak oficiálně patří k nejlepším v republice, tento certifikát v ambulantních službách získalo jako první.

„Tuto metodu práce jsme do každodenní činnosti Centra začali postupně zavádět od konce roku 2018. Naše organizace se stala součástí sítě ‚projektových domů pro seniory‘. V rámci humanizace služeb nám jde o znalost životního příběhu, který nám pomáhá pochopit jednání a prožívání klienta, usnadňuje jeho adaptaci v novém prostředí a umožňuje přizpůsobit denní režim co nejvíce dřívějšímu zvyklostem klienta. Dochází tak k cílené podpoře soběstačnosti, samostatnosti a celkové spokojenosti klientů, zejména u osob s demencí. Biografie nám pomáhá i lépe pochopit, proč klient reaguje určitým způsobem na jednotlivé situace,“ popsala projekt biografické péče vedoucí Centra Veronika Hojgrová.

Olomoucké Centrum denních služeb získalo certifikát Koncepce biografické péče jako první v republice. Foto | Sociální služby pro seniory Olomouc

Hlavní myšlenkou konceptu biografické péče je „nejdříve rozhybej psychiku, potom tělo“. Pokud se člověk dobře cítí, má větší chuť k životu a aktivitě, má důvod radovat se, což se pozitivně odrazí i na jeho zdravotním stavu. Cílovou skupinou služeb jsou senioři a osoby s chronickým duševním onemocněním s různou formou demence od 50 let, které mají

sníženou soběstačnost v zajišťování svých základních životních potřeb a jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Běžná provozní doba Centra je pondělí až pátek v čase od 6:30 do 19:00 hodin. Centrum sídlí na adrese Rooseveltova 88a, v Olomouci.

Juraj Aláč

www.sluzbyproseniory.cz

Krajský punč vynesl téměř 33 tisíc korun. Pomůže rodině z regionu

Celkem 32 932 korun věnovali lidé zakoupením charitativního punče z rukou členů krajské rady. V úterý 26. listopadu se na Horním náměstí v Olomouci uskutečnil Krajský charitativní punč, jehož výtěžek bude prostřednictvím organizace Korunka pomáhat věnován rodině z Olomouckého kraje, kterou společně vyberou zástupci hejtmanství. Korunka pomáhá se věnuje dětem s hendikepem, s nemocí či s jiným znevýhodněním a podporuje také seniory z našeho regionu.

Radka Kmočová

Zahrajte si na Ježíška. Darujte divadlo

Olomoucký kraj se letos zapojil do benefičního projektu Zahrajte si na Ježíška, který už potřeť organizuje Moravské divadlo Olomouc. Lidem nabízí možnost darovat divadelní zážitek zaměstnancům pečovatelských služeb a osobní asistence, kteří svou obětavou prací pomáhají těm, kdo to nejvíce potřebují.

se zdravotním postižením nebo chronickými onemocněními. Tito lidé svou každodenní péčí zajišťují důstojný život klientům se sníženou soběstačností a jejich práce je fyzicky i psychicky náročná.

Dárci mohou zakoupit šek s platností jeden rok na libovolnou částku online na stránkách Moravského divadla Olomouc nebo přímo v pokladně divadla. Zakoupené šeky pak poputují zaměstnancům organizací poskytujících sociální služby, kteří si sami zvolí termín a představení, jež chtějí navštívit.

Zapojte se i vy do projektu „Zahrajte si na Ježíška“ a poděkujte těm, kteří svou prací každý den pomáhají ostatním. Ukážeme společně, že kultura může být tím nejkrásnějším dárkem.

Juraj Aláč

moravskedivadlo.cz

Moravské divadlo Olomouc

Benefice probíhá od 18. listopadu do 19. prosince.

„I přes to, že u sociálních pracovníků je mnohdy jejich práce posláním a životním smyslem, i oni si potřebují čas od času odpočinout a nechat své myšlenky běžet jiným směrem. Věřím proto, že kulturní zážitek je pro ně tou správnou volbou, která jim relaxuje duši,“ uvedl náměstek hejtmana pro sociální věci Martin Škurek.

Letos je projekt zaměřen na pracovníky sociálních služeb, kteří se starají o seniory, osoby

LIDÉ SE SRDCEM NA DLANI | KATEGORIE PROFESIONÁL V SOCIÁLNÍ SLUŽBĚ, SOCIÁLNÍ PRACOVNÍK, PEDAGOGICKÝ PRACOVNÍK, MANŽELSKÝ NEBO RODINNÝ PORADCE A DALŠÍ ODBORNÝ PRACOVNÍK V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

Zdeňka Hrubá sociální pracovníce a koordinátorka projektů – Charita Zábřeh

Olomoucký kraj letos v druhém ročníku ankety předal ocenění lidem, kteří mají srdce na dlani. Cílem je poděkovat lidem a organizacím pracujícím v sociálních službách za to, že se podílí na tom, aby se ostatním žilo lépe. V kategorii Profesionál v sociální službě cenu získala koordinátorka projektů Charity Zábřeh Zdeňka Hrubá.

Jak vnímáte ocenění Srdce na dlani, co pro vás tato cena znamená?

Ocenění Srdce na dlani přijímám s velkou pokorou a moc si jej vážím. Za více než dvacetiletou praxi v sociálních službách jsem poznala mnoho skvělých

lidí, jak kolegů, tak klientů. Každý z nich mě něčím obohatil, inspiroval a motivoval k tomu, abych svou práci dělala co nejlépe. Proto vnímám toto ocenění nejen jako osobní uznání, ale především jako ocenění týmové spolupráce a podpory, bez které by kvalitní sociální práce nebyla možná. Velmi si vážím toho, že Olomoucký kraj prostřednictvím této ceny pomáhá zviditelnit důležitost sociální práce a oceňuje ty, kteří se jí věnují. Ukazuje tím, že si uvědomuje, jak významnou roli sociální práce v životech lidí hraje a že stojí za to ji podporovat a rozvíjet.

V čem je vaše činnost unikátní, čím jste si ocenění Olomouckého kraje zasloužila?

Nevím, zda je moje práce nějak výjimečná nebo unikátní. Snažím se ji dělat dobře a s maximálním nasazením tak, jak by to měl podle mě dělat každý sociální pracovník. Věřím, že v naší

profesi je důležité být otevřený novým možnostem a neustále hledat cesty, jak můžeme naši práci dělat lépe. Baví mě propojovat různé přístupy, sdílet zkušenosti s kolegy a společně nacházet řešení, která pomohou našim klientům. Když se objeví nová výzva nebo složitá situace, snažím se na ni dívat z různých úhlů a hledat možnosti, které třeba nejsou na první pohled vidět. Myslím, že to není nic výjimečného, jen součást dobré sociální práce. Ocenění proto vnímám spíše jako uznání důležitosti sociální práce jako takové a všech kolegů, kteří ji dělají s podobným přístupem.

Co vás dokáže ve vaší práci potěšit?

V práci mě nejvíc potěší, když vidím, že to, co děláme, má skutečný dopad na životy lidí. Krásným příkladem je naše několikaletá podpora pečujících osob, která vyústí v otevření nové

pobytové odlehčovací služby v Zábřehu koncem příštího roku. To je přesně ten moment, kdy vidíte, že vaše práce dává smysl a skutečně pomůže pečujícím rodinám v jejich nelehké situaci. Stejně tak mě těší přímá práce s klienty. Někdy stačí i zdánlivě maličkosti, a když vidíte radost nebo úlevu ve tváři člověka, kterému jsme dokázali zpříjemnit den nebo ulehčit v obtížné

situaci, to je k nezaplacení. A pak mě samozřejmě naplňuje každodenní spolupráce s kolegy – to, jak společně hledáme nová řešení, vzájemně se podporujeme a inspirujeme. Ať už jde o úsměv klienta, poděkování, nebo jen dobrý pocit z toho, že jsme někomu pomohli, to všechno jsou okamžiky, které mi dávají energii do další práce.

Juraj Aláč

KŘÍŽOVKA PRO VÁS

Olomoucký kraj ve spolupráci s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků a Svazem podnikatelů ve stavebnictví vyhlašuje už jedenáctý ročník soutěže (znění v tajence) Olomouckého kraje. Své nominace můžete zasílat do 31. ledna 2025 prostřednictvím webu cenykraje.cz. Tajenku křížovky zasílejte včetně kontaktních údajů (jméno a adresa) do 2. ledna 2025 na e-mailovou adresu: tajenky.olkraj@regvyd.cz. Jména tří vylosovaných luštitelů zveřejníme v následujícím čísle novin a od Olomouckého kraje získají věcné ceny. Výherci minulé tajenky ve znění Den malých obcí jsou: Marta Jatiová, Česká Ves, Natálie Benešová, Kralice na Hané, Ladislav Bystroň, Zlaté Hory.

Luštitel odesláním znění tajenky uděluje správci (Regionální vydavatelství, s.r.o., IČ: 27846717) souhlas se zpracováním svých osobních údajů (jméno, příjmení, e-mail, telefonní kontakt a adresa), a to ve smyslu Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR). Uvedené osobní údaje je nutné zpracovávat za účelem správy dat souvisejících s vyhlášením vybraných luštitelů křížovky zajišťované správcem. Tyto údaje budou správcem zpracovávány pouze po dobu nezbytně nutnou, po vyhlášení budou ihned odstraněny.

POMŮCKA: BAT, KÁDÍ, KREA, MAON	PAŘÍŽSKÝ ZLODĚJ	PRIX	TRÝZNITEL	RYCHLE	OZNAČENÍ KRÁTKÉ ZPRÁVY NA MOBILU	OBCHODNÍ AKADEMIE	NAFOUKANEC	UMINĚNÝ ZÁPOR	ALBÁN. PLATIDLO	ROKY	INDICKÝ FILM	NÁŠ REŽISÉR	VÝCHODO-ČESKÉ MĚSTO	PATŘÍČÍ OTOVI	ANGL. NARÁŽKA	ALŽÍRSKÝ SPISOVATEL
ZKR. PRO ADRENOKORTIKOTROPNÍ HORMON					POLÁRNÍ SAVCI				ČESKÝ FILM (1966)			SÍDLO HORNÍ VOLTY			OZNAČNÍ LETADEL KOLUMBIE JAPONSKÁ ŘEKA	
PODÉLNÝ ČEP SPOJUJÍCÍ DVĚ DŘEVA					TURECKÝ NÁKLADNÍ ČLUN SPZ ALTEN-KIRCHEN (NĚMECKO)				ŘEKA V NORSKU FR. ENCYKLOPEDIK A FILOZOF (DENIS)			HVĚZDA V SOUHVĚZDÍ ORLA OZNAČENÍ ZÁCHODKU				
JIŽNÍ PLOD						PONECHAT SI PATŘÍČÍ EDOVI					NEMOCNÉ HLAS KUKAČKY					
NÁŠ NOVINÁŘ					SPZ BELFAST (V. BRITÁNIE) ŠPAŇ. EXKRÁLOVNA			SLOVEN. JINAK ZEMĚDĚLSKÁ VOZIDLA				ODPOVĚD DÁNSKÁ POČETNÍ JEDNOTKA				
	ZKRATKA PRO MELANINE FORMALDEHYDE	INFARKT MYOKARDU (ZKR.) VŮNĚ			JMÉNO MCBAINA USEKNOUT		TYP MEZINÁR. OZNAČENÍ NÁKLADNÍCH VAGONŮ ANALOGIE			ZN. UNIVER.SÁLNÍHO ORCHESTRU ŠTKÁT			CELNÍ KÓD UKRAJINY SPRÁVA		OBCHODNÍ TISKÁRNY KOLÍN (ZKR.)	ČESKÝ OSKAROVÝ FILM MÝLKY
SPORT. UTKÁNÍ				JEDNOHLASNÉ KOLONÁDA					GRIMASA SAVEC TROPICKÝ					ČIDLO ZRAKU		
SPZ FROSINONE (ITÁLIE)			TAJENKA NAFTOVOD									ZN. ZANIKLÉHO PRVKU VIRGINIA SPZ OKRESU BENEŠOV		HRDINA TWAINOVA ROMÁNU INICIÁLY RENIÉRA		
	PATŘÍČÍ DRAVĚMU PTÁKU SPZ SPEYER (NĚMECKO)				ODKOPNUTÍ (MN. Č.) KÓD HONDURASU						KOLA SPZ ANSBACH (NĚMECKO)					
ANGL. HLADKÝ						ČESKÝ PRÁVNÍK 19. STOL. VÝPRAVNÁ DĚJOVÁ LITERATURA			LOŤ PRO TEKUTÉ NÁKLADY REVMATISMUS (DŘ.)						INICIÁLY MALÍŘE LADY RUSKÁ ŘEKA	
POKRM					ČI KÓD AUSTRÁLIE				BATOH ČOUD				SÍDLO V SIERRA LEONE	ANGL. DEN DRUH LITERÁRNÍHO DILA		
	MPZ PAKISTÁNU	SPZ OPAVY POBÍDKA			PROSTOR VYHRAZENÝ SPOL. TANCÍ ZVÝŠENÝ TÓN						CIZOPASNÉ HOUBY	VZÁCNÉ TVRDÉ DŘEVO SÍDLO V JIŽNÍM VIETNAMU			KRUTÝ ČLOVĚK SOCHAŘSKÉ DÍLO	
OSMINOŽÍ ČLENOVCI							ANGL. TY KÓD SUDÁNU			ZKRATKA BANKY LETECKÁ SPOL. SENEGALU			PODPĚRA ZN. TITANU			
PSEUDONYM GOGOLA					NÁZEV HLÁSKY			ODSTRANIT MAZÁNÍM					PROTIKLAD			
MUSLIMSKÝ SOUDCE					OVOCNÁ ZAHRADA			SKLÁDATI V ZAHYBY					CHLUPOVÝ POROST			

SUDOKU

8		6		7		3	
	2					1	
5	1	8		4	3		
			6				5
				1	4		
	3	2		6		8	
			5				
		7			8		

	8	7				2	
				7			
				3	4		
		4	5	6			
2			7			3	
8		5	4				7
		1		4	8		
				2	7	3	

OMALOVÁNKA PRO DĚTI

TIRÁŽ

MĚSÍČNÍK OLMOUCKÝ KRAJ

- Olomoucký kraj – periodický tisk Olomouckého kraje
- Vydává Olomoucký kraj ve spolupráci se společností Regionální vydavatelství s.r.o.
- Adresa vydavatele: Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc, IČO: 60609460
- Registrováno pod číslem MK ČR E 13609
- Redakční rada: Luděk Niče, Vladimíra Hacsiková, Ondřej Polák
- Redakce: Mgr. Juraj Aláč, olkraj@regvyd.cz
- Distribuci do všech schránek v kraji zajišťuje Česká distribuční k.s., reklamace na dodávku novin na čísle 732 530 071 nebo e-mail: karal@regvyd.cz
- Inzerce: Tomáš Karal – 732 530 071, karal@regvyd.cz, Michal Novák – 739 724 774, novak@regvyd.cz
- Číslo 12, ročník 23.
- Toto číslo vychází 9. prosince 2024
- Náklad 275 000 kusů
- Uzávěrka příspěvků do dalšího čísla je 27. prosince 2024

Miroslav Adámek: Povodně jsou katastrofou i příležitostí. Nesmíme ji propásnout

Zastupitel Olomouckého kraje a starosta Šumperka byl na ustavujícím zastupitelstvu pověřen funkcí koordinátora pro obnovu poškozeného území po zářijových povodních na severu regionu. I když hejtmanství v polovině listopadu posílilo tým lidí, kteří se o administrativu povodňových dotací starají, koordinátor Miroslav Adámek má před sebou nelehký úkol.

Na ustavujícím krajském zastupitelstvu jste získal funkci koordinátora pro obnovu poškozeného území po povodních. Co je vaším úkolem?

Mým hlavním úkolem je, aby obnova poškozeného území probíhala koordinovaně, smysluplně a rychle. Zároveň jsem spojovacím článkem mezi vytopenými obcemi, krajem a státem. Na Jesenicku ale i na Šumpersku je, a ještě dlouho bude, práce opravdu hodně. A nejde jen o práci, která je vidět na první pohled, ale i tu, která se skrývá v pozadí.

koordinovaně. To znamená, aby jedna ruka věděla, co dělá druhá. Aby se nestalo, že se někde opraví silnice, která bude končit třeba před řekou, kudy se nebude dát projet, protože tam ještě není hotový most. Nebo že se pod tou cestou rovnou udělají nové rozvody. A co je úplně nejdůležitější, chceme, aby se Jesenicko neopravilo do stavu, v jakém bylo před povodní, ale aby bylo ještě lepší než před povodní. Aby se region, co se týče infrastruktury, posunul do jednadvacátého století. Je to jeden

Nejdůležitější bude to, aby se všechny práce odehrávaly koordinovaně. To znamená, aby jedna ruka věděla, co dělá druhá.

Miroslav Adámek
uvolněný člen zastupitelstva pro oblast pomoci a obnovy zaplavených oblastí

Třeba?

Třeba administrativa. Když potřebujete opravit silnici nebo most, potřebujete k tomu nejen asfalt a techniku, ale také projekt, stavební povolení a mnoho dalších papírů. Spoustu administrativy si vyžadají také různé dotace a podpory.

A to obce nezvládnou samy?

Rozhodně ne, alespoň ne ty obce, kde pracuje na plný úvazek jen starosta a účetní. I bez povodní měli práce až nad hlavu, současná situace je pro ně ještě násobně náročnější.

Co bude podle vás nejtěžší?

Nejdůležitější bude to, aby se všechny práce odehrávaly

ze způsobů, jak můžeme zastavit jeho vyhlidňování. Povodně jsou katastrofou i příležitostí zároveň. Nesmíme ji propásnout.

Jak v současné chvíli vypadá Jesenicko po povodních?

Jsou obyvatelé připraveni na zimu?

Ve většině případů ano. Ale domy jsou stále vlhké, teď na zimu špatně vysychají. Bez vysoušečů to nejde. A vysoušeče zase spotřebují nějakou energii a všichni víme, jak to s cenami elektřiny vypadá. Takže ano, na zimu je Jesenicko připravené, ale není to tak, že by vytopené domácnosti trávily Vánoce v takové pohodě, jako třeba vloni.

Co lidi v zasaženém území teď nejvíc trápí?

Jak už jsem zmiňoval, u někoho to mohou být stále vlhké domy. Region kompletně trápí špatný stav silnic, které jsou někde totálně zničené, stejně je poškozená železnice, takže mnohde nejezdí ani vlaky. Obce přišly o sportoviště, velké problémy mají vytopené firmy, které dávají práci místním lidem, a nemůžeme dopustit jejich krach. Není to žádná legrace.

Jakým způsobem se likviduje třeba povodňový odpad?

Odpad se odvezl na skládky. Předtím se vytrídil. Máme i takzvané deponie, což jsou místa, kde se odpad ukládá předtím, než se ekologicky zlikviduje.

Starostové obcí si před časem stěžovali, že namísto řízení obcí se museli stát odborníky na těžkou techniku, stavění silnic, mostů, sítí.... Může jim kraj v této oblasti nějak pomoci?

Jako starosta Šumperka moc dobře vím, o čem mluví. Hejtmanství teď obcím vyplácí desítky milionů korun na úhradu prvotních nákladů, které jim vznikly v důsledku povodní. A právě tyto peníze využívají starostové a starostky k tomu, aby za ně zaplatili faktury například za těžkou techniku. Pokud jde o silnice nebo mosty, které jsou v majetku kraje, tak je bude opravovat kraj. Ale přes zimu, samozřejmě, asfaltovat nemůžeme. Silnice prvních tříd bude opravovat stát.

Jak to vypadá s pomocí státu?

Můžete z vaší pozice koordinátora do toho nějak zasahovat, připomínkovat anebo navrhnout vhodná řešení?

Pravdou je, že pomoc státu by mohla být rychlejší. Z pozice koordinátora na to upozorňuji opakovaně. Také jsem zrovna před nedávnem jednal se zástupci státu o nastavení dotačních

Miroslav Adámek jedná se zástupci vedení města Jeseník přímo v terénu.

Foto | Olomoucký kraj

podmínek tak, aby byly opravdu efektivní. Na vládu a ministry zároveň tlačí i náš hejtmán Ladislav Okleštěk, který díky svým zkušenostem ví, na které dveře zaklepat a na které zabouchat.

Objevují se hlasy, že pomoc zahrnuje moc byrokracie... a že slibované peníze třeba za odklizení práce stále nemají obce na účtech. Kde to drhne?

Upozorňuji na to už dlouho – byrokracie státu je velmi komplikovaná a zdoluhavá. Olomoucký kraj pomáhá od prvních dnů povodní a do konce roku proplatí obcím všechny faktury, které mu do stanoveného termínu pošlou. Krajské formuláře dotačních žádostí jsou jednoduché. A kdo si neporadí, může zavolat na kraj, kde mu pomohou. Nebo může zavolat mně.

Kolik lidí přišlo o svoje domovy? Jaká je nálada na Jesenicku?

O domovy přišly nižší desítky lidí. Většinou jim zázemí nabídla jejich rodina. A pokud jde o náladu na Jesenicku, tak psychologové tvrdí, že v podobných krizových situacích reaguje člověk podle stejného vzorce – nejprve katastrofě odmítá uvěřit, pak ji přijme a začíná bojovat, aby

nakonec podlehl skepsi a odevzdal se osudu. To se podle mě nestane.

Proč?

V Jeseníkách jsem doma – lidi tady nejsou z cukru a dokážou se o sebe postarat. Život se s nimi často nemazlil. To je první důvod. A ten druhý je, že Olomoucký kraj Jesenicko na holičkách nenechá.

Jsou už vyčíslené škody na krajském majetku? Asi největší budou na infrastruktuře... jak dlouho bude trvat její obnova?

Jde o miliardy korun. Obnova bude trvat roky.

Jaké budou nejbližší kroky Olomouckého kraje při pomoci zasaženým oblastem?

Musíme pokračovat v tom, co děláme dosud – pomáhat s odstraňováním prvotních následků povodní. Pak přijde na řadu druhá etapa – obnova vytopeného území. A jak už jsem zmínil, obnovou nemyslím to, že poškozené cesty, mosty, školy nebo sportoviště vrátíme do stavu před povodní, ale že region a jeho infrastrukturu posuneme do moderního jednadvacátého století.

Juraj Aláč

Kraj ocenil zaměstnavatele přátelské rodině

Dvě firmy z Olomouckého kraje převzaly na konci listopadu certifikáty Společnost přátelská rodině. Ocenění v rámci letošního ročníku kampaně organizace Síť pro rodinu získaly společnosti AGEL, a.s., a MAS Šternbersko, o.p.s. „Tento certifikát ukazuje, že firmy mohou aktivně přispívat ke sladování pracovního a osobního života svých zaměstnanců. Podporujeme zaměstnavatele, kteří chápou potřeby lidí v různých životních situacích a nastavují pro ně vstřícné podmínky,“ uvedl náměstek hejtmana pro sociální oblast Martin Škurek, který certifikáty zástupcům společností předával.

Do certifikačního procesu se letos zapojili čtyři

zaměstnavatelé z Olomouckého kraje, přičemž úspěšné firmy musely splnit náročná kritéria v jedenácti oblastech, včetně

flexibility práce, podpory rodičů na mateřské a rodičovské dovolené či principů diverzity.

Radka Kmočová

Hledáme učitele roku

Titul Učitel roku Olomouckého kraje bude mít i v roce 2025 své nové držitele. Kvalitní pedagogy můžete ze svého okolí nominovat i vy. Ocenění za vynikající výsledky a kvalitu ve vzdělávání, stejně jako za vztah k žákům a podporu dobrého jména školy, obdrží celkem patnáct učitelů.

Další tři pedagogové získají cenu náměstka hejtmana pro oblast školství Svatopluka Bindera za dlouhodobý a výjimečný přínos k rozvoji školství v Olomouckém kraji. **Sběr nominací probíhá do 20. prosince 2024 do 12:00 hodin.**

Radka Kmočová

HLEDÁ SE

UČITEL ROKU

Přijímáme nominace na Učitele roku Olomouckého kraje 2025.

JARO
Lepší pojištění pro každého

Tel. 607 080 000 **NOVĚ OTEVŘENO**

**Nejlevnější
POVINNÉ RUČENÍ
V OLOMOUCI**

Pražská 248/39

Otevírací doba:
Po-Pá
9:00 - 18:00
So
9:00 - 12:00

RV2402505/03

STŘEDNÍ ODBOVNÁ ŠKOLA
LESNICKÁ A STROJÍRENSKÁ
ŠTERNBERK

UČEBNÍ OBORY

- RYBÁŘ
- LESNÍ MECHANIZÁTOR
- OPRAVÁŘ LESNICKÝCH STROJŮ
- ZAHŘADNÍK KRAJINÁŘ
- OBRÁBĚČ KOVŮ
- MECHANIK OPRAVÁŘ MOTOROVÝCH VOZIDEL

MATURITNÍ OBORY

- EKOLOGIE A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

NÁSTAVBOVÉ STUDIUM

- POONIKÁNÍ

www.sou-stbk.cz

NOVÉ VYUKOVÉ PROSTORY!

RV2401922/01

 Olomouc
Český rozhlas

VÁNOČNÍ PEČENÍ S JOSEFEM MARŠÁLKEM

každou adventní neděli 10.00–11.00

střední Morava 106.8 FM | 92.8 FM | 101.6 FM | R-OL | www.pochoutkovyrok.cz

RV2402225/01

HONEYWELL TADY JE VAŠE BUDOUCNOST

Jsme **Honeywell Olomouc** a hledáme nové kolegy a kolegyně, kteří chtějí pracovat v perspektivním leteckém oboru.

Nabízíme nadstandardní mzdové ohodnocení i příplatky za přesčasy a směny.

Navíc příspěvek na dopravu i ubytování 6 měsíců zdarma.

Honeywell

VÍCE INFORMACÍ NAJDETE NA TADYJEBUDOUNOST.CZ

Hejtmanství opět nabízí podporu kultury a památkové péči

Olomoucký kraj i na rok 2025 připravil podporu pro oblast kultury a památkové péče. Aktuálně jsou vyhlášeny dotační programy na podporu kultury, na podporu stálých profesionálních souborů a na podporu pořízení drobného majetku v oblasti

dvě žádosti, u ostatních programů pouze jednu. Celková alokace v uvedených dotačních programech činí téměř 48 milionů korun.

Od 20. ledna do 31. ledna mohou zájemci žádat také o podporu v oblasti památkové péče, konkrétně v titulech na obnovu kulturních památek, obnovu staveb drobné architektury místního významu či obnovu nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, nacházejících se na území památkových rezervací a památkových zón a jejich ochranných pásem. Celková alokace v uvedených dotačních programech činí 18 milionů korun.

Informace o aktuálních dotačních programech včetně pravidel a vzorů smluv naleznete na www.olkraj.cz.

O možnostech dotací se dozvíte více v podcastu Promluv do

ni. Aktuální díl hovoří o 11 vesnických památkových zónách a jedné rezervaci na území našeho kraje. Zajímají vás dotační možnosti pro obce i soukromé vlastníky? Pokud ano, poslechněte si díl s názvem Kulturní dědictví jako překážka rozvoje? Památková péče by měla být proaktivnější.

Tereza Šilhavá Zapletalová

**Příjem žádostí
kultura
i památková péče:
20.–31. leden 2025**

kultury. Příjem žádostí do všech uvedených programů bude pouze jednokolový a proběhne mezi 20. a 31. lednem 2025. V programu na podporu kultury může žadatel podat současně

Nominujte osobnosti na Ceny kraje za kulturu

CENY OLOMOUCKÉHO KRAJE ZA PŘÍNOS V OBLASTI KULTURY
za rok 2024

NOMINUJTE
do 5. ledna 2025

Do 5. ledna 2025 můžete zasílat návrhy na udělení Cen Olomouckého kraje za přínos v oblasti kultury za letošní rok. Kandidáty lze nominovat v kategoriích: hudba, výtvarné umění, divadlo, film, rozhlas, televize a literatura. Zvlášť se bude vyhlášovat Cena za celoživotní

přínos v oblasti kultury (dvorana slávy), Cena za výjimečný počín v oblasti péče o kulturní dědictví, tradiční lidové kultury, ochrany a popularizace kulturních hodnot, Cena za podporu v oblasti kultury a Cena veřejnosti, o které rozhodnou hlasy občanů našeho regionu.

Nominace zasílejte do 5. ledna na adresu Olomoucký kraj, Odbor sportu, kultury a památkové péče, Jeremenkova 40a, Olomouc či elektronickou cestou na e-mail: posta@olkraj.cz.

Tereza Šilhavá Zapletalová

www.cenykraje.cz

Projekt Kreativní akademie Olomouckého kraje vrcholí

Vědecká knihovna v Olomouci realizuje od roku 2023 projekt Kreativní akademie Olomouckého kraje. S koncem letošního roku se blíží ukončení tohoto dvouletého projektu.

Projekt byl určen pracovníkům kulturních institucí a kreativních odvětvích s cílem rozvíjet jejich digitální a manažerské dovednosti včetně komunikačních a posilovat finanční gramotnost. Z Národního plánu obnovy byl projekt financován částkou 2,5 milionu korun, část pak platil Olomoucký kraj.

Doposud bylo realizováno 60 workshopů a proškoleno bylo 720 pracovníků kulturního a kreativního sektoru. O nabízené semináře a workshopy byl ze strany účastníků zájem, kapacity vzdělávacích akcí se dařilo rychle naplňovat. Mezi velmi pozitivně hodnocené workshopy patřily např.: Špičková fotka mobilem, Tvorba propagačních videí a jejich úprava, Storytelling, Rétorika nebo PR a komunikace kulturních institucí.

Ve spolupráci se spolkem Kreativní Olomouc se následně

podařilo realizovat 4 workshopy Od nápadu k realizaci aneb Jak nastartovat kulturní projekt ve vašem městě.

Tereza Šilhavá Zapletalová

SOUTĚŽ O VSTUPENKY DO MUZEA

Jak se jmenuje výstavní sál Vlastivědného muzea v Olomouci, kde se nachází výstava Příběhy palných zbraní?

a) sál sv. Kateřiny, b) Mánesův sál, c) sál sv. Kláry

Své odpovědi, včetně kontaktních údajů, zasílejte do pátku 27. prosince na e-mailovou adresu tiskove.oddeleni@olkraj.cz, do předmětu uveďte slovo SOUTĚŽ. Jeden vylosovaný soutěžící získá rodinnou vstupenku na výstavu a knihu Příběhy palných zbraní. V minulém čísle jste soutěžili o dvě knížky v hanáčtině Malé královské sěnek. Správná odpověď na otázku, kdo byl inspirací pro A. de Saint-Exupéryho k napsání Malého prince, byla varianta c) Pražské Jezulátko. Výherci jsou Milada Vosmanská z Přerova a Dana Sedlářová z Olomouce. Gratulujeme!

Fenomén: Obrana – muzeum plné zbraní

Atraktivní vojenské, lovecké, civilní a sportovní palné zbraně z období od 17. století až po současnost jsou nyní k vidění ve Vlastivědném muzeu v Olomouci (VMO). Ojedinelá výstava s názvem Příběhy palných zbraní obsahuje více než 300 exponátů a na stovce jedinečných příběhů reflektuje zajímavé

osudy vybraných zbraní, jejich tvůrců a často velmi složitou cestu zbraní do muzejních depozitářů.

Výstavu Příběhy palných zbraní pořádá Vlastivědné muzeum v Olomouci ve spolupráci s Východočeským muzeem v Pardubicích.

Juraj Aláč

VÝSTAVY S VÁNOČNÍ TEMATIKOU

Vánoce na zámku

3. 12. – 12. 1. 2025, Muzeum Komenského v Přerově

Bohatě zdobené zámecké interiéry, tentokrát doplněné o ukázky různorodých dopravních prostředků určených k převozu malých dětí, které ještě neumějí chodit – dětských kočárků. Novinkou letošního roku je navíc představení kolekce papírových betlémů českých a moravských měst ze sbírky přerovského sběratele betlémů pana Stanislava Dostála. Na výstavě ale nebude chybět ani tzv. Zbořilův betlém, který získal název po svém tvůrci, řezbáři Bedřichu Zbořilovi z Černých Bud u Sázavy. Betlém byl vytvořen na objednávku přerovského muzea v letech 1997–2021 a tvoří jej 130 figur 30 cm vysokých, vyřezávaných z lipového dřeva.

Betlémy

Do 5. 1. 2025, Vlastivědné muzeum v Šumperku

V komorním prostředí Rytířského sálu a předšálí je k vidění více než dvacet betlémových souborů z různých období, od Axmannova betlému z 19. století až po nejnovější betlém, získaný v letošním roce. Muzeum letos představuje betlémy ze všech svých sbírek.

Na Vánoce doma!

Do 25. 5. 2025, Muzeum a galerie v Prostějově, Galerie Špalíček

Výstava představuje první Vánoce tzv. Velké války roku 1914, které vešly do dějin mimořádnou událostí, Vánočním příměřím. To započalo 25. prosince a trvalo až do Nového roku 1915. Při něm si britští a němečtí vojáci znepřátelených stran zazpívali koledy, povečeřeli spolu, vyměnili si drobné dárky. Výstava přibližuje tento vánoční zážrak uprostřed bojiště a ukazuje vzácné okamžiky lidskosti.

Královnou divoké vody je Gabriela Satková

Vítězkou ankety Král divoké vody 2024 se stala vodní slalomářka Gabriela Satková. Po sedmácti letech prolomila mužskou dominanci a získala titul královny. Slavnostní vyhlášení ankety se konalo v závěru listopadu v olomouckém BEA centru.

Gabriela Satková, úřadující mistryně světa do 23 let a trojnásobná vítězka Světového poháru, zvítězila před Matějem Vaňkem a Lukášem Rohanem.

Talentovaná závodnice z Olomouckého kraje Magdalena Malá ze SKUP Olomouc obsadila třetí místo v juniorské kategorii sjezdu na divoké vodě a Valentýna Kočířová, rovněž ze SKUP Olomouc, skončila druhá v juniorském vodním slalomu. Anketa zahrnovala široké spektrum hlasujících, od trenérů po závodníky samotné, a ocenila ty nejlepší ve slalomu a sjezdu za uplynulou sezónu.

Radka Kmočová

Olomouc přivítá nejlepší světové paraatletky

Atletickému klubu Olomouc se dostalo velké cti. V příštím roce bude pořadatelem paraatletického mítinku World Para Athletics Grand Prix. Tato prestižní série poprvé v historii zavítá do České republiky, a to rovnou s unikátním závodem věnovaným výhradně ženám. „Pořádání takto prestižního mítinku je důkazem, že Olomouc a celý Olomoucký kraj jsou místem, kde se snoubí kvalitní sportovní zázemí s odhodláním podporovat rozvoj parasportu. Je pro nás ctí být součástí této historické události,“ zdůraznil význam akce hejtmán Ladislav Okleštěk.

Mítink se uskuteční od 30. června do 5. července 2025 a bude inspirovat nejen diváky, ale také mladé sportovkyně, které mohou najít v parasportu inspiraci. Haná bude Světový pohár hostit v celém paralympijském cyklu, a to v letech 2025 až 2028. Prezident World Para Athletics Paul Fitzgerald během své návštěvy Olomouce ocenil připravenost místního stadionu a krásy města: „Olomouc je skvělou volbou pro

Na začátku prosince podepsali zástupci kraje, města a univerzity memorandum o spolupráci a vyjádřili akci jednoznačnou podporu. Foto | Olomoucký kraj

první český mítink Grand Prix. Jsem si jistý, že tato událost zanechá výraznou stopu v historii parasportu.“

Tváří mítinku je Eva Berná – čtyřnásobná paralympijská medailistka a účastnice všech paralympijských her již od Sydney 2000. Sportovkyně vyjádřila vděk za to, že se po 25 letech v paraatletice může konečně zúčastnit domácího mítinku Grand Prix. Zároveň vidí možnost domácího startu

na prestižní světové akci jako motivaci pro mladé, nadějně paraatletky.

„Velmi mě těší, že se v České republice uskuteční sportovní událost světového formátu. Pro fanoušky půjde o jedinečnou příležitost vidět nejlepší paraatletky z celého světa a na vlastní oči se budou moci přesvědčit, jak strhující parasport je,“ dodal Zbyněk Sýkora, předseda Českého paralympijského výboru.

Radka Kmočová

Grand Prix mladých šachistů

V zábrězkém Katolickém domě se v závěru listopadu uskutečnil druhý turnaj rapid šachu mládeže do 18 let v rámci seriálu Grand Prix 2024/2025 Olomouckého kraje. Celkem 97 mladých šachistů a šachistek hrálo ve čtyřech kategoriích na 7 kol, v tempu 20 minut pro hráče. Foto | Jan Nesporý

NOMINUJTE SPORTOVCE NA CENU KRAJE

Nominujte výjimečného sportovce, trenéra nebo družstvo z oblasti sportu na Ceny Olomouckého kraje za rok 2024. Do začátku ledna můžete tradičně zasílat návrhy na udělení Cen Olomouckého kraje za přínos v oblasti sportu za rok 2024. Kandidáty lze nominovat v těchto kategoriích:

- NEJLEPŠÍ SPORTOVEC
- NEJLEPŠÍ DRUŽSTVO
- NEJLEPŠÍ JUNIOR
- NEJLEPŠÍ JUNIORSKÉ DRUŽSTVO
- NEJLEPŠÍ TRENÉR
- NEJLEPŠÍ HANDICAPOVANÝ SPORTOVEC
- NEJLEPŠÍ HANDICAPOVANÁ SPORTOVKYNĚ

Zvlášť se bude vyhlašovat Cena Olomouckého kraje za dosažení výjimečných úspěchů na mezinárodním poli a úspěšnou reprezentaci nejen České republiky, ale i Olomouckého kraje, a Čestná cena za výjimečný počin v oblasti rozvoje tělovýchovy a sportu v některém ze sportovních klubů v Olomouckém kraji. **Nominace lze zasílat od 10. prosince 2024 do 9. ledna 2025 na adresu Olomoucký kraj, Odbor sportu, kultury a památkové péče, Jeremenkova 40a, Olomouc či elektronickou cestou na e-mail: posta@olkraj.cz.**

PŘEDSTAVUJEME MLADÉ SPORTOVCE | PRO ROZVOJ SPORTOVNÍCH TALENTŮ DĚLÁME MAXIMUM

Radek Čapka
ředitel,
Gymnázium, Olomouc, Čajkovského 9

Naše škola má nastavenou dlouholetou spolupráci s regionálními sportovními kluby, pomáháme jejich talentům skloubit kvalitní studium s vrcholovým sportem a také poskytujeme mládežnickým klubům zázemí pro sportovní přípravu. Některé jejich tréninky nebo i mistrovské zápasy probíhají v našich prostorech, jak v tělocvičnách, tak i ve velké sportovní školní hale. V ní pořádáme také turnaje středních škol, konají se v ní mistrovská utkání profesionálního sportu a dvou nejvyšších celostátních soutěží – mužského basketbalu MBL a ženského florbalu za účasti diváků i médií. Naše škola

je tak v posledních letech výrazně propojena jak se sportovními kluby, tak i městem a veřejností. Povedlo se výrazně zlepšit celkovou podobu a prostředí školy i podmínky pro sportovní činnost. Tím se velmi zvýšil zájem o naši školu.

Při spojení vrcholového sportu se školou a studiem musí žáci doložit aktivní činnost ve sportovním klubu a součástí přijímacího řízení jsou talentové zkoušky. Sportovně orientovaná třída je většinovým modelem pro sportující studenty – studující sportovce, ale máme vždy řadu aktivních sportovců i v běžných třídách. Všem je umožněno získat individuální studijní plán a do jisté míry zohlednit jejich velké časové vytížení i větší míru vynucených absencí z důvodu sportovní činnosti.

Naši žáci úspěšně reprezentují Olomoucký kraj i město Olomouc na celostátních soutěžích.

Úspěšná tenistka, finalistka juniorských grandslamů Julie Paštiková s ředitelem gymnázia Radekem Čapkou a také dnes už profesionální cyklista Pavel Bittner. Foto | 2x archiv R. Čapky

Vedle široké škály kolektivních sportů máme i výborné sportující studenty v rámci individuálních sportů, a to i z absolutní

republikové špičky nebo i mezinárodní úrovně, například v judu, kanoistice, cyklistice či tenisu. V loňském roce, kdy byla

v maturitním ročníku, získala titul Talent Olomouckého kraje kanoistka Klára Knebllová, která letos v červnu odmaturovala. K dalším známým sportovcům a našim absolventům patří třeba tenisté Julie Paštiková, Martin Čank a Kryštof Vymazal, dále třeba vynikající cyklista Jakub Tesařík, mládežnický mistr ČR. Z absolventů můžu jmenovat Terezu Knebllovou, profi cyklistu a mj. vítěze etapy Grand tour na Vuelte Pavla Bittnera. K dalším patří i mistryně Evropy v judu Renata Zachová, jedna z nejlepších házenkářek ČR a reprezentantka Natálie Kuxová, nejlepší volejbalistka ČR Gabriela Orvošová, hokejista Jakub Galvas, z fotbalistů např.: Ondřej Zmrzlý, Kryštof Daněk, dříve Lukáš Kalvach, Václav Jemelka, předtím to byli třeba Roman Hubník, David Rozehnal či David Kobylík.

Pro nadané sportovce se snažíme udělat maximum.